

## SYMPOZJA EKUMENICZNE W OLSZTYNIE W LATACH 1985-1987

## I. III SYMPOZJUM EKUMENICZNE 1985.01.28

W ramach Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan odbyło się w Olsztynie, w środę 28 stycznia 1985 r. III Sympozjum Ekumeniczne, zorganizowane staraniem Instytutu Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II w Olsztynie. Tematyka tego sympozjum dotyczyła sztuki, mianowicie późnego renesansu.

W sympozjum uczestniczyli przedstawiciele olsztyńskiego środowiska naukowego, literackiego i artystycznego, redaktorzy czasopism religijnych. Sympozjum zaszczylił swą obecnością J.E. Biskup Warmiński dr Jan Obląk, ks. biskup dr hab. Julian Wojtkowski — prezes Warmińskiego Instytutu Teologicznego Historyczno-Pastoralnego, ks. biskup dr Wojciech Ziemba, rektor Warmińskiego Seminarium Duchownego w Olsztynie.

Obrady rozpoczęły się odmówieniem Modlitwy Pańskiej. Uczestników III Sympozjum Ekumenicznego powitał ks. dr hab. Marian Borzyszkowski — dyrektor Instytutu Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II w Olsztynie. Przypomniat, iż spotkanie wypada w okresie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, a także w dwudziestolecie zakończenia Soboru Watykańskiego II i uchwalenia dekretu o ekumenizmie. Sobór zalecał, aby podjąć „wzmożenie wysiłków dla przywrócenia wśród wszystkich jedności chrześcijan”. Wiele bowiem wspólnot chrześcijańskich mieni się uczniami Chrystusa, a różnymi idą drogami (DE, 1). Rozdzieleni chrześcijanie coraz bardziej zdają sobie sprawę z potrzeby jedności. Ruch zmierzający do jedności łączy nas w kolejnym tygodniu modłów i dialogu na rzecz jedności chrześcijaństwa. Sobór zalecał, aby o jedność chrześcijan byli zatroskani wszyscy, wierni i pasterze, „czy to w codziennym życiu chrześcijan, czy też w badaniach teologicznych i historycznych” (DE, 5). I chociaż zdajemy sobie sprawę, iż istnieją rozbieżności wielkiej wagi, zamierzamy skupić się na tym co nie koniecznie wielkie, ale co nas przede wszystkim łączy, w tym wypadku w sztuce, zwłaszcza kościelnej, mającej na celu chwałę domu naszego wspólnego Pana.

Warmia i Mazury mogą poszczycić się wieloma cennymi zabytkami sztuki, z różnych okresów swych bogatych dziejów. Najlepiej prezentuje się gotyk, szczególnie widoczny w swej architekturze. Inne style znalazły swój wyraz częściej wewnątrz kościołów, aniżeli na zewnątrz. Wymownym przykładem jest tu sztuka późnego renesansu, określana jako manieryzm. Wiek XVI, czas zmagani religijnych, różnorodnych wpływów na Warmii i Mazurach, zostawił swoje odbicie w sztuce, w wyposażeniu kościołów katolickich i ewangelickich. Ołtarze, ambony, stalle, emporry, nagrobki, w całości lub w swym zdobnictwie, wykazują wiele cech manieryzmu.

Referat zasadniczy „Manieryzm w kościołach Warmii i Mazur” wygłosił przybyły z Krakowa prof. dr Tadeusz Chrzanowski, znany historyk sztuki, autor licznych katalogów zabytków sztuki, wydawanych przez Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, a ostatnio książki o działalności artystycznej Tomasza Tretera.

W dyskusji nad referatem zwrócono uwagę na potrzebę dalszych studiów nad manieryzmem w ogóle, a w szczególności północnym, na przydatność studiów interdyscyplinarnych, ochrony manierystycznych wnętrz, szczególnie empor w kościołach poewangelickich.

Obrady III Sympozjum Ekumenicznego zakończono wspólną modlitwą.

## 2. IV SYMPOZJUM EKUMENICZNE 1986.01.27

IV Sympozjum Ekumeniczne odbyło się 27 stycznia 1986 r. w Olsztynie i zostało zorganizowane przez Instytut Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II oraz Duszpasterstwo Środowisk Twórczych w Olsztynie. Sympozjum było poświęcone trwającemu dialogowi między Kościołem katolickim a prawosławnym. Zaszczycił je swą obecnością J.E. Biskup Opolski ks. prof. dr hab. Alfons Nossol, który w wygłoszonym wykładzie mówił na temat: „Kościół rzymskokatolicki w dialogu teologicznym z Kościołem prawosławnym”. Tematykę tę podjął w swej prelekcji również ks. prof. dr hab. Edmund Przekop: „Dialog katolicko-prawosławny trwa”.

W czasie sympozjum wystąpiła grupa literacka Instytutu Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II z wyborem poezji bizantyjskiej pod tytułem „Bogu, Władcy memu śpiewam...”.

Z okazji odbywającego się sympozjum w holu bibliotecznym zorganizowano dwie wystawy. Pierwsza wystawa prezentowała ikony. Izabela Podlasiecka pokazała swe ikony tkane z serii „Głowy Chrystusa”: „Dobry Pasterz”, „Odkupiciel Człowieka”, „Głowa Pana”, a z serii „Głowy Matki Boskiej”: „Ucieczkę uciśnionych”, „Wspomożycielkę wiernych”, „Obrończynię grzeszników”, „Matkę Boską Częstochowską”. Krystyna Chromy wystawiła swe obrazy olejne: „Matkę Boską Częstochowską” oraz „Pana Jezusa Miłosierdzia”. Maria Rubik przedstawiła swe gobeliny, mianowicie „Matkę Boską”, „Św. Mikołaja” oraz „Św. Jana Klimaka”. Zygmunt Natarski pokazał utkane przez siebie ikony: „Maryja I”, „Maryja II”, „Jasnogórska Pani”. Uzupelnieniem były ikony malowane przez Roberta Schnieschke.

Druuga wystawa, książkowa, poświęcona była architekturze cerkiewnej, bułgarskiej i ruskiej.

## 3. V SYMPOZJUM EKUMENICZNE NA TEMAT E. WIECHERTA 1987.01.27

V Sympozjum Ekumeniczne, zorganizowane 22 stycznia 1987 r. staraniem Instytutu Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II w Olsztynie, było poświęcone problematyce religijnej w twórczości literackiej Ernsta Wiecherta.

E. Wiechert pochodził z Mazur. Urodził się 17 maja 1887 r. w leśniczówce Pierśławek koło Mrągowa. Znany jest przede wszystkim jako pisarz i autor „Lasu umarłych”, „Małej Pasji”, „Missa sine nomine”, „Dzieci Jerominów”. Na szczególną uwagę zasługuje podejmowana w utworach E. Wiecherta problematyka moralna. E. Wiechert zajmował zdecydowane stanowisko antyhitlerowskie. W 1938 r. został aresztowany i osadzony w obozie koncentracyjnym Buchenwald. Po wojnie osiedlił się w Szwajcarii, gdzie zmarł 24 sierpnia 1950 r.

Na program V Sympozjum Ekumenicznego złożyły się prelekcje ks. prof. dr hab. Wacława Świerzawskiego z Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie na temat: „Ernsta Wiecherta epos o człowieku, kapłanie bezimiennej Mszy” oraz diakona Jana Rosłana, z Warmińskiego Seminarium Duchownego, pod tytułem: „Motywy biblijne w »Dzieciach Jerominów«”.

W dyskusji nad referatami podkreślano wrażliwość Wiecherta na piękno przyrody mazurskiej i umiejętność łączenia jej z Bogiem — Stwórcą i Zbawcą człowieka, a także na potrzebę dostrzegania w jego utworach bogatej problematyki biblijnej, religijnej i moralnej. Zwracano także uwagę na mało znaną w Polsce twórczość poetycką E. Wiecherta.

W przerwie między prelekcjami nastąpiło otwarcie wystawy bibliotecznej, poświęconej E. Wiechertowi, oraz problematyce mazurskiej. Barbara Hulanicka zaprezentowała swoje gobeliny „Irysy” i „Maki”, tkaniny dwuosnowowe „Gospodarstwo” i „Śpiewające ptaszki” oraz „Kilim mazurski”. Na wystawie pokazano również „Drogę krzyżową” i barwną ceramikę Władysławy Prucnal, ze zbioru Walentyny Dermackiej z Pieck.

## DIE ÖKUMENISCHEN TAGUNGEN IN OLSZTYN IN DEN JAHREN 1985-1987

## ZUSAMMENFASSUNG

Das Johannes Paul II. Institut der Christlichen Kultur in Olsztyn veranstaltete in den Jahren 1985-1987 die dritte, vierte und fünfte Tagung. Die dritte Ökumenische Tagung war der Kunstgeschichte in den katholischen und evangelischen Kirchen, und zwar dem Manierismus in Ermland und Masuren gewidmet. Das Thema der vierten Ökumenischen Tagung bildete ein Dialog zwischen der katholischen und der russisch-orthodoxen Kirche. Während der fünften Ökumenischen Tagung wurde die religiöse Problematik in der literarischen Tätigkeit von Ernst Wiechert erörtert.